

Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmana • Ombudsperson Institution

Ombudsman Republike Kosova

ZAHTEV

upućen

Ustavnom sudu Republike Kosova

U slučaju:

Stavljanje van snage Dekreta Predsednice Republike Kosova br. DKGJK -001- 2014, datuma 31 avgusta 2014 god. "za potvrđivanje nastavka mandata međunarodnim sudijama u Ustavnom sudu Republike Kosova“.

Odgovorna stranka: Predsednica Republike Kosova

Datum: 26. shkurt 2015. god., Priština

JURISDIKCIJA

Ovim podneskom i podneskom u prilogu, Ombudsman traži stavljanje van snage Dekreta Br. DKGJK–001–2014 Predsednice Republike Kosova, Atifete Jahjaga kao i suspenziju ovog Dekreta do konačne odluke ovog suda. Ovaj zahtev je u nadležnosti ovog suda: “*Ombudsman ima pravo da pokrene pitanja pred Ustavnim sudom, u saglasnosti sa odredbama ovog Ustava.*”, (Ustav, član 135, tačka 4), “*i ovlašćen je da pokrene pitanja ... saglasnosti dekreta Predsednika sa Ustavom*“ (ibid., član 113, tačka 2.

ARGUMENAT

ZBOG TOGA ŠTO SUDIJE KADRI KRYEZIU I ROBERT CAROLAN NISU UČESTVOVALI U POSTUPKU SLUČAJA BR. KO155/14, REŠENJE USTAVNOG SUDA JE NEVAŽEĆE, JER BEZ UČEŠĆA OVIH SUDIJA NIJE BILO ODGOVARAJUĆEG KVORUMA ZA ODLUČIVANJE, I KAO POSLEDICA TOGA ZAHTEV OMBUDSMANA ZA STAVLJANJE VAN SANGE DEKRETA PREDSEDNICE JAHJAGA, KAO I SUSPENZIJU DEKRETA DO KONAČNE ODLUKE OVOG SUDA, OSTAJE NEOSUĐEN U SKLADU SA ZAKONOM.

A. Shodno zakonu, sud ne može doneti nijednu odluku, obuhvatajući i rešenje o neprihvatljivosti, bez ušesća najamanje sedam sudija u postupku slučaja.

Zakon o Ustavnom sudu Republike Kosova, član 19, stav 2 definiše „*Ustavni sud postiže kvorum, ukoliko je prisutno sedam (7) sudija*”. Ne ispunjavajući kvorum u određenom slučaju, Ustavni sud ne može doneti nijednu odluku u ovom slučaju. Ovde se obuhvataju i rešenja o neprihvatljivosti. Iako je veće za razmatranje u sastavu od tri sudija, *prvenstveno* ocenjuje pitanje prihvatljivosti, ili drugačije rečeno „odobravanja“ jednog podneska (Vidi Zakon o Ustavnom sudu, član 22, stav 6), Veće može doneti samo *nacrt-odluke* o neprihvatljivosti.

Stoga, „*veće prosleđuje svim sudijama predlog-odluke kojim se zahtev odbija zbog neprihvatljivosti.*” (ibid. član 22, stav 7, dodati naglasak). Vidi takođe Pravilo 35, stav 4 Poslovnika o radu Ustavnog suda (“*Predsedavajući sudija će pripremiti nacrt-rešenja navodeći razloge neprihvatljivosti zahteva, i isto će proslediti isti nacrt-rešenja sekretarijatu. Generalni sekretar će proslediti nacrt-rešenja svim sudijama za dalje razmatranje u saglasnosti sa članom 22. Zakona o Ustavnom sudu.* dodati naglasak). Samo ukoliko pun sastav suda ne predstavlja kontradikciju, u tom slučaju predlog-odluke veća za razmatranje postaje odluka Ustavnog suda (vidi Zakon o Ustavnom sudu Republike Kosova, član 22, stav 8). Stoga, za donošenje rešenja o neprihvatljivosti treba imati kvorum, jer predlog-odluke o neprihvatljivosti predložen od strane veća za razmatranje, treba da se razmotri od svih prisutnih sudija.

Za formiranje kvoruma sudije koji ne učestvuju u odlučivanju slučaja ne mogu se smatrati prisutnim. “*Ustavni sud donosi odluku kao sudsko veće koje se sastoji od svih prisutnih sudija Ustavnog suda.*” (Zakon o Ustavnom sudu Republike Kosova, član 19, stav 1, dodati naglasak). Ukoliko se odluke donose od strane **svih** prisutnih sudija, kao posledica toga rezultira da jedan sudija koji **ne** učestvuje u donošenju jedne odluke, ne smatra se prisutnim, stoga se isti ne može računati kao deo kvoruma prisutnih sudija.

Ovo tumačenje zakona potvrđuje se i opštom praksom samog Ustavnog suda. U svakom objavljenom postupku od strane suda, prva stanica identifikuje izričito sastav suda u slučaju koji je tretiran, (nakon reči “**USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVA** u sastavu od:“ naglasak u originalu). Prema opširnim istragama svih odluka Ustavnog suda, od osnivanja suda do danas, uočava se da postoje 33 slučaja u kojima se izjavljuje da jedan sudija nije učestvovao u postupku slučaja. U svim ovim slučajevima, osim jednog slučaja, ime sudije koji nije učestvovao se briše sa liste sastava suda.¹ Stoga, praksa samog suda potvrđuje da sudija koji ne učestvuje u postupku ne smatra se prisutnim u sudu, i ne može se računati kao deo kvoruma prisutnih sudija.

¹ Vidi, na primer, Rešenje o neprihvatljivosti, Slučaj Br. K140/14, *Ocenjivanje ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova*, KZZ, br. 187/2013, datuma 8.novembra 2013.god. (Sudija Kryeziu ne učestvuje u postupku (vidi stav 9), i kao posledica toga njegovo ime se ne pojavljuje u sastavu Suda u prvoj stranici Rešenja); i Rešenje o neprihvatljivosti, Slučaj br.K188/10, *Agim Paca protiv Enver Hasani, bivšeg rektora Univerziteta Prištine* (Predsednik Hasani ne učestvuje u postupku (vidi stav 8), i kao posledica toga njegovo ime se ne pojavljuje u sastavu Suda u prvoj stranici Rešenja); Jedino odstupanje od ovog modela bilo je Rešenje o neprihvatljivosti u Slučaju Br.K151/13, *Zahtev za ocenjivanje ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 113/2010, datuma 19 decembra 2012.god.* (Predsednik Hasani ne učestvuje u postupku (vidi stav 9), ali njegovo ime se pojavljuje u

U prvom pogledu, član 19. Stav 3 Zakona o Ustavnom sudu (*Ustavni sud donosi odluke na osnovu većine glasova sudija koji su prisutni i koji glasaju*) može izgledati kao da ostavlja otvorenu mogućnost da jedan sudija bude prisutan, ali istovremeno da ne glasa.² Ali ova mogućnost se eliminiše odmah u narednom stavu istog člana: “*Svaki sudija je dužan da glasa za ili protiv neke odluke*” (ibid. član 19 stav 4.). Prema tome, čitajući zajedno stav 3 i 4 člana 19, Zakon o Ustavnom sudu ne predviđa, ni u kom slučaju, mogućnost da jedan sudija bude prisutan, i istovremeno ne glasa. Ovaj rezultat ojačava još više prvi stav člana 19, koji kao što je gore uočeno, ne ostavlja nijednu mogućnost da jedan sudija bude prisutan a da ne učestvuje u donošenju odluke o slučaju. Dakle, najmanje sedam sudija treba da učestvuju u postupku slučaja, i glasanju, kako bi postojao adekvatni kvorum.

B. U slučaju KO155/14, manje od sedam sudija su učestvovali u postupku slučaja

Sastav suda u Slučaju KO155/14, prema prvoj stranici rešenja, *kaže se* da je u sastavu od sedam sudija.

“Enver Hasani, predsednik

Ivan Čukalović, zamenik predsednika

Robert Carola, sudija

Altay Suroy, sudija

Almiro Rodrigues, sudija

Snezhana Botusharova, sudija i

Arta Rama-Hajrizi, sudija”

sastavu suda u prvoj stranici). Ipak, obzirom da je ovo bilo jedino odstupanje od prakse Suda u ukupno 33 slučaja, može se oceniti kao tehnička greška.

² Pismo sudije Carolan, od 2. februara 2015.god, diskutovano u nastavku, sugeriše takvu mogućnost: “Molim vas budite obavešteni da, mada sam ja bio prisutan u Ustavnom sudu Republike Kosova kada je Slučaj KO 155/14 razmotren, i odlučeno od strane suda, ja nisam učestvovao na razmatranju ili donošenju odluke Suda, jer sam ja već bio isključio sebe iz učešća na razmatranju i donošenju odluke od strane Suda u vezi ovog slučaja.

Ime sudije Kadri Kryeziu ne pojavljuje se u listi, jer isti nije učestvovao u postupku slučaja, prema tome isti nije smatran kao deo sudskog tela u ovom slučaju. (vidi Rešenje, stav. 12)

Međutim, sudija Kryeziu nije jedini sudija koji nije učestvovao u postupku slučaja. Dana 16 januara 2015.god. Ombudsman je uputio pismo trojici međunarodnih sudija Ustavnog suda (Snezhana Botusharova-Doicheva, Robert Carolan i Almiro Rodrigues). U ovom pismu jedna od pitanja koje je Ombudsman postavio sudijama glasi: *“Da li ste od predsednika Hasani, tražili vaše izuzeće pismeno ili usmeno, delimično ili poptuno u postupku Slučaja KO155/14?”* Od sudija Rodrigues i Botusharova-Doicheva, Ombudsman još nije dobio odgovor, čak ni odgovor na ponovljena pisma. Ali, dana 13. februara 2015.god. Ombudsman je dobio odgovor od sudije Carolan. U ovom odgovoru sudija Carolan piše: *„nisam učestvovao u razmatranju ili donošenju odluke suda, jer sam prethodno isključio sebe iz učešća u razmatranju i donošenju odluke suda u vezi Slučaja KO155/14“*. U prilogu ovog pisma, sudija Carolan je dostavio takođe kopiju unutrašnje komunikacije Ustavnog suda, koji prema njemu, potvrđuje njegovo izuzeće od postupka ovog slučaja.

Još uvek je nejasno, zašto se ime sudije pojavljuje u sastavu suda u ovom slučaju, i zašto se njegovo neučestvovanje u postupku ne pominje u tekstu rešenja suda, kao što izričito zahteva Pravilo 7 stav 6 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (*„Kada se sudija isključuje iz postupka, Sud evidentira u svakoj pismenoj odluci ili svakom rešenju da isključeni sudija nije učestvovao u postupku“*). Kao što smo uočili, ovaj zahtev je ispunio sud u slučaju sudije Kryeziu, čije je ime izbrisano iz punog sastava sudskog veća u ovom slučaju, i za kojeg je izričito navedeno da on nije učestvovao u postupku slučaja. Isto sud nije učinio u slučaju sudije Carolan. Zato je Ombudsman tražio objašnjenje od predsednika Ustavnog suda, Enver Hasani i sudije izvestilaca Arta Rama-Hajrizi. Ali do sada isti su odbili da odgovore, uprkos njihove ustavne obaveze (Vidi Ustav Republike Kosovo, član 132, stav 3: *„Bilo koji drugi organ ili institucija, koja sprovodi legitimnu vlast u Republici Kosovo je dužna da odgovori na zahteve Ombudsmana i da mu/joj predstavi sva dokumenta I informacije koje su od njega zatražena u saglasnosti sa zakonom“*, dodati naglasak).

U svakom slučaju, kada se računa neučestvovanje sudije Carolan u postupku, koje je potvrđeno lično od sudije Carolan, zajedno sa neučestvovanjem sudije Kryeziu, potvrđeno rešenjem suda, može se izvući zaključak, da u sudskom veću u „sastavu od svih prisutnih sudija“ (Zakon o Ustavnom sudu Republike Kosova, član 19. Stav1.) ostaju manje od sedam sudija. **Stoga, Ustavni sud nije imao neophodan kvorum od sedam sudija kako bi doneo rešenje u Slučaju KO155/14.**

ZAKLJUČAK

Zbog gore navedenih razloga, Ombudsman zaključuje da **donošnje Rešenja o neprihvatljivosti Ustavnog suda u Slučaju br. KO155/14. je bilo u suprotnosti sa Zakonom o Ustavnom sudu.** Stoga, zahtev Ombudsmana ostaje nesuđen shodno zakonu. Iz razloga navedenih u originalnom podnesku, Dekret Br. DKGJ-001-2014 predsednice Republike Kosovo, "*za potvrđivanje produženja mandata međunarodnih sudija u Ustavnom sudu Republike Kosovo*", treba da se stavi van snage da se odmah suspenduje do konačne odluke ovog suda.

S poštovanjem

Sami Kurteshi

Ombudsman

U prilogu:

- Zahtev Ombudsmana od datuma 9 oktobar 2014.god., za stavljanje van snage Dekreta Br. DKGJ-001-2014 predsednice Republike Kosovo, Atifete Jahjaga, uključujući i zahtev za privremenu meru.
- Zahtev Ombudsmana za izuzeće predsednika Enver Hasani iz učešća u postupku ovog slučaja.
- Pismo sudije Robert Carolan od datuma 2 februar 2015.god., upućeno Instituciji Ombudsmana, dana 13 februara 2015.god.
- Dekret Br. DKGJ-001-2014 predsednice Republike Kosovo, Atifete Jahjaga.